

Воронежский государственный университет Университет имени Гоце Делчева, г. Штип
Россия Македония

Воронешки државен универзитет Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип,
Русија Македонија

Voronezh State University Goce Delcev University in Stip
Russia Macedonia

Вторая международная научная конференция Втора меѓународна научна конференција

Second International Scientific Conference

ФИЛКО

FILKO

ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ
PHILOLOGY, CULTURE AND EDUCATION

СБОРНИК СТАТЕЙ
ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
CONFERENCE PROCEEDINGS

10-12 мај 2017 / 10-12 мая 2017 / 10-12 May 2017

Воронеж

Воронеж

Voronezh

Воронежский государственный университет **Университет имени Гоце Делчева, г. Штип**
Россия **Македония**

Воронешки државен универзитет **Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип,**
Русија **Македонија**

Voronezh State University **Goce Delcev University in Stip**
Russia **Macedonia**

Вторая международная научная конференция **Втора меѓународна научна конференција**

Second International Scientific Conference

ФИЛКО

FILKO

ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ **ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ**
PHILOLOGY, CULTURE AND EDUCATION

СБОРНИК СТАТЕЙ
ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
CONFERENCE PROCEEDINGS

10-12 мај 2017 / 10-12 мая 2017 / 10-12 May 2017

Воронеж

Воронеж

Voronezh

ОРГАНИЗАЦИСКИ КОМИТЕТ

Олга А. Бердникова, Филолошки факултет при ВГУ
Драгана Кузмановска, Филолошки факултет при УГД
Татјана А. Тернова, Филолошки факултет при ВГУ
Светлана Јакимовска, Филолошки факултет при УГД
Генадиј Ф. Коваљов, Филолошки факултет при ВГУ
Виолета Димова, Филолошки факултет при УГД
Лариса В. Рибачева, Филолошки факултет при ВГУ
Костадин Голаков, Филолошки факултет при УГД

МЕЃУНАРОДЕН ПРОГРАМСКИ КОМИТЕТ

Софија Заболотнаја (Русија)
Лариса В. Рибачева (Русија)
Татјана А. Тернова (Русија)
Виолета Димова (Македонија)
Марија Кусевска (Македонија)
Ева Ѓорѓиевска (Македонија)
Даниела Коцева (Македонија)
Силвана Симоска (Македонија)
Татјана Атанасоска (Австрија)
Олег Н. Фенчук (Белорусија)
Јулиа Дончева (Бугарија)
Гергана Пенчева-Апостолова (Бугарија)
Билјана Мариќ (Босна и Херцеговина)
Душко Певуља (Босна и Херцеговина)
Волфганг Моч (Германија)
Габриела Б. Клајн (Италија)
Ева Бартос (Полска)
Даниела Костадиновиќ (Србија)
Тамара Валчиќ-Булиќ (Србија)
Селена Станковиќ (Србија)
Ахмед Ѓуншен (Турција)
Зеки Ѓурел (Турција)
Неџати Демир (Турција)
Карин Руке-Брутен (Франција)
Танван Тонгат (Франција)
Реа Лујиќ (Хрватска)
Технички секретар
Софија Заболотнаја
Татјана Уланска

Главен и одговорен уредник

Драгана Кузмановска

Јазично уредување

Софија Заболотнаја (руски јазик)

Даница Атанасовска-Гаврилова (македонски јазик)

Снежана Кирова (англиски јазик)

Техничко уредување

Костадин Голаков

Ирина Аржанова

Славе Димитров

Адреса на организацискиот комитет:

Воронешки државен универзитет

Филолошки факултет

г. Воронеж, пл. Ленина, 10, корпус 2, к. 34, Русија

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

Филолошки факултет

ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А

Пош. фах 201, Штип - 2000, Р. Македонија

Е-пошта: filko.conference@gmail.com

Веб-страница: <http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe>

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”, Скопје

81(062)

82(062)

316.7(062)

МЕЖДУНАРОДНАЯ научная конференция (2 ; Воронеж ; 2017)

Сборник статей / Вторая международная научная конференция, Воронеж, 10-12 мая 2017 = Сборник на трудови / Втора меѓународна научна конференција, Воронеж, 10-12 мај 2017 = Conference proceedings / Second International Scientific Conference, Voronezh, 10-12 May 2017. - Штип : Универзитет имени Гоце Делчева = Универзитет “Гоце Делчев” = Shtip : Goce Delcev University, 2017. - 642 стр. : табели ; 25 см

Трудови на рус., мак. и англ. јазик. - Фусноти кон текстот. - Библиографија кон трудовите

ISBN 978-608-244-469-7

а) Јазик - Собири б) Книжевност - Собири в) Културологија - Собири
COBISS.MK-ID 105484554

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Ольга А. Бердникова, Филологический факультет при ВГУ
Драгана Кузмановска, Филологический факультет при УГД
Татьяна А. Тернова, Филологический факультет при ВГУ
Светлана Якимовска, Филологический факультет при УГД
Геннадий Ф. Ковалев, Филологический факультет при ВГУ
Виолета Димова, Филологический факультет при УГД
Лариса В. Рыбачева, Филологический факультет при ВГУ
Костадин Голаков, Филологический факультет при УГД

МЕЖДУНАРОДНАЯ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Софья Заболотная (Россия)
Лариса В. Рыбачева (Россия)
Татьяна А. Тернова (Россия)
Виолета Димова (Македония)
Мария Кусевска (Македония)
Ева Гёргиевска (Македония)
Даниела Коцева (Македония)
Силвана Симоска (Македония)
Татяна Атанасоска (Австрия)
Олег Н. Фенчук (Беларусь)
Юлиа Дончева (Болгария)
Гергана Пенчева-Апостолова (Болгария)
Биляна Мариц (Босния и Херцеговина)
Душко Певуля (Босния и Херцеговина)
Волфганг Моч (Германия)
Габриелла Б. Клейн (Италия)
Ева Бартос (Польша)
Даниела Костадинович (Сербия)
Тамара Валчич-Булич (Сербия)
Селена Станкович (Сербия)
Ахмед Гюншен (Турция)
Зеки Гюрел (Турция)
Неджати Демир (Турция)
Карин Рукэ-Брутэн (Франция)
Танван Тонтат (Франция)
Реа Луйич (Хорватия)
Ученый секретарь
Софья Заболотная
Татьяна Уланска

Главный редактор

Драгана Кузмановска

Языковая редакция

Даница Атанасовска-Гаврилова (македонский язык)

Софья Заболотная (русский язык)

Снежана Кирова (английский язык)

Техническое редактирование

Костадин Голаков

Ирина Аржанова

Славе Димитров

Адрес организационного комитета

Воронежский государственный университет

Филологический факультет

г. Воронеж, пл. Ленина, 10, корпус 2, к. 34, Россия

Университет им. Гоце Делчева – Штип

Филологический факультет

ул. „Крсте Мисирков“ д. 10-А

Пош. фах 201, Штип - 2000, Р. Македония

Э-почта: filko.conference@gmail.com

Веб-сайт: <http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe>

EDITORIAL STAFF

Olga A. Berdnikova, Faculty of Philology, VGU
Dragana Kuzmanovska, Faculty of Philology, UGD
Tatyana A. Ternova, Faculty of Philology, VGU
Svetlana Jakimovska, Faculty of Philology, UGD
Genadiy F. Kovalyov, Faculty of Philology, VGU
Violeta Dimova, Faculty of Philology, UGD
Larisa V. Rybatcheva, Faculty of Philology, VGU
Kostadin Golakov, Faculty of Philology, UGD

INTERNATIONAL EDITORIAL BOARD

Sofya Zabolotnaya (Russia)
Larisa V. Rybatcheva (Russia)
Tatyana A. Ternova (Russia)
Violeta Dimova (Macedonia)
Marija Kusevska (Macedonia)
Eva Gjorgjievaska (Macedonia)
Daniela Koceva (Macedonia)
Silvana Simoska (Macedonia)
Tatjana Atanasoska (Austria)
Oleg N. Fenchuk (Belarus)
Yulia Doncheva (Bulgaria)
Gergana Pencheva-Apostolova (Bulgaria)
Biljana Maric (Bosnia and Herzegovina)
Dushko Pevulja (Bosnia and Herzegovina)
Wolfgang Motch (Germany)
Gabriella B. Klein (Italy)
Ewa Bartos (Poland)
Danijela Kostadinovic (Serbia)
Tamara Valchic-Bulic (Serbia)
Selena Stankovic (Serbia)
Necati Demir (Turkey)
Zeki Gurel (Turkey)
Ahmed Gunshen (Turkey)
Karine Rouquet-Brutin (France)
That Thanh-Vân Ton (France)
Rea Lujic (Croatia)
Conference secretary
Sofya Zabolotnaya
Tatjana Ulanska

Editor in Chief

Dragana Kuzmanovska

Language editor

Sofya Zabolotnaya (Russian)

Danica Atanasovska-Gavrilova (Macedonian)

Snezana Kirova (English)

Technical editing

Kostadin Golakov

Irina Arzhanova

Slave Dimitrov

Address of the Organizational Committee

Voronezh State University

Faculty of Philology

10 pl. Lenina, Voronezh, 394006, Russia

Goce Delcev University - Stip

Faculty of Philology

Krste Misirkov St. 10-A

PO Box 201, Stip - 2000, Republic of Macedonia

E-mail: filko.conference@gmail.com

Web-site: <http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe>

СОДРЖИНА / СОДЕРЖАНИЕ / CONTENT

1. Ануфрієв Олег – КУЛЬТУРНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ НЕКРАСОВЦІВ-СТАРОВІРІЦ В ПОНИЗЗИ УКРАЇНСЬКОГО ДУНАЮ: ІСТОРІЯ ТА СТАН ЗБЕРЕЖЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ПОЛІЕТНІЧНОСТІ (НА МАТЕРІАЛИ ПОЛЬОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ)	11
2. Асимопулос Панайиотис - РЫБНЫЕ ФРАЗЕОЛОГИЗМЫ В СОВРЕМЕННОМ ГРЕЧЕСКОМ, РУССКОМ И СЕРБСКОМ ЯЗЫКАХ	19
3. Балек Тијана - КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА ТЕМПЕРАТУРНИХ ПРИДЕВА У САВРЕМЕНОМ СРПСКОМ И РУССКОМ ЈЕЗИКУ	27
4. Беляева Наталья - ОБРАЗ ДОМА В ТВОРЧЕСТВЕ В. ВЫСОЦКОГО И Ю. ШЕВЧУКА: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АСПЕКТ	37
5. Бердникова Ольга Анатольевна – ФИЛОЛОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В СИСТЕМЕ ГУМАНИТАРНЫХ НАУК	45
6. Бестолков Дмитрий Александрович – УЧАСТНИК РЖЕВСКОЙ БИТВЫ. ЛИРИЧЕСКИЙ ГЕРОЙ АЛЕКСАНДРА ТВАРДОВСКОГО В КОНТЕКСТЕ РУССКОЙ И БЕЛОРУССКОЙ ПОЭТИЧЕСКОЙ ТРАДИЦИИ.....	55
7. Гладышева Светлана - СУДЬБА РОССИИ И ЕВРОПЫ В ПУБЛИЦИСТИКЕ Д. С. МЕРЕЖКОВСКОГО ПЕРИОДА ЭМИГРАЦИИ.....	63
8. Гончарова Алина - ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ МЕТОДИКИ «ТИХОГО ОБУЧЕНИЯ» ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ КЕЙЛЕБА ГАТТЕНЬО	69
9. Гоцко Алла Николаевна - СОЦИАЛЬНЫЕ И ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПРЕДПОСЫЛКИ РЕЧЕВОЙ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЯ- ФИЛОЛОГА	79
10. Гузенина Светлана - СЛАВЯНСКИЕ ДУХОВНЫЕ ПАРАЛЛЕЛИ В КУЛЬТУРЕ РОССИИ И МАКЕДОНИИ.....	85
11. Ghențulescu Raluca -демче CULTURAL CHALLENGES IN SPECIALIZED TRANSLATIONS	91
12. Демченко Зинаида - КУЛЬТУРНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ СРЕДА И ОРГАНИЗАЦИОННО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ У СТУДЕНТОВ КОЛЛЕДЖА ЦЕННОСТНОГО ОТНОШЕНИЯ К УЧЕБНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	101
13. Денкова Јованка - НАУЧНАТА ФАНТАСТИКА НА ИВАН ЕФРЕМОВ	111
14. Димова Виолета - ЕСТЕТИКАТА НА КОМУНИКАЦИЈАТА И МЕДИУМИТЕ ВО НАСТАВАТА ПО ЛИТЕРАТУРА	121
15. Ѓорѓиева Димова Марија - ЗА АТРАКТИВНОСТА НА ЕДЕН ЖАНР (КНИЖЕВНИТЕ, КНИЖЕВНО-ТЕОРИСКИТЕ И КНИЖЕВНО-ИСТОРИСКИТЕ ИМПЛИКАЦИИ НА ИСТОРИОГРАФСКАТА МЕТАФИКЦИЈА)	129
16. Ѓорѓиоска Жаклина - ЦРКОВНОСЛОВЕНИЗМИТЕ ВО ТВОРЕЧКАТА РИЗНИЦА НА АНТЕ ПОПОВСКИ	139
17. Ефременкова Татьяна Николаевна - ФОРМИРОВАНИЕ СОЦИАЛЬНО УСПЕШНОЙ ЛИЧНОСТИ, ЧЕРЕЗ ОРГАНИЗАЦИЮ ВНЕУРОЧНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПО РУССКОМУ ЯЗЫКУ	149
18. Жосу Зоя - ПАМЯТЬ КУЛЬТУРЫ В РОМАНЕ ГЕРМАНА БРОХА «НЕВИНОВНЫЕ»	153

19. Зайналова Лариса – СОПОСТАВИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА СИНТАКСИЧЕСКИХ КОНСТРУКЦИЙ КАК ОСНОВА ПРОГНОЗИРОВАНИЯ ИНТЕРФЕРЕНЦИИ	157
20. Зуева Надзея - ІДЭЙНЫ БАЗІС НАРОДНАГА БЫЦЦЯ Ў МАЛОЙ ПРОЗЕ БЕЛАРУСКАГА ПІСЬМЕННІКА ЛУКАША КАЛЮГІ	163
21. Иванова Бильана, Кирова Снежана, Кузмановска Драгана - ВЛИЈАНИЕ НА ВЕШТИНИТЕ ЗА ПИШУВАЊЕ И ЗБОРУВАЊЕ НА КОМУНИКАЦИЈАТА НА СТУДЕНТИТЕ НА АНГЛИСКИ И ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК	173
22. Ивановска Билјана, Кусевска Марија - ПРАГМАТИКА НАСПРОТИ ГРАМАТИКА НАСПРОТИ СЕМАНТИКА	185
23. Iskrev Dimitar - THE MENTOR AS KEY FIGURE IN WORKPLACE TRAINING	193
24. Јакимовска Светлана - ТРАНСФЕРОТ НА КУЛТУРНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ ПРИ ПРЕПЕВОТ НА СТИХОЗБИРКАТА БЕЛИ МУГРИ ОД КОЧО РАЦИН	201
25. Jankova Natka - INTERCULTURAL COMMUNICATION IN ELT	211
26. Jovanov Jane - POLYCONTEXTUAL LINGUACULTURAL COMPETENCE	219
27. Југрева Марија - ПРОТЕСКАТА ВО РАСКАЗОТ „МЕТАМОРФОЗА” НА ФРАНЦ КАФКА	227
28. Караниколова-Чочоровска Луси - МЕНТАЛИТЕТОТ ВО КУСАТА ПРОЗА НА ЧЕХОВ (ЗА ЖЕНСКИОТ, ЧИНОВНИЧКИОТ И НАРОДСКИОТ МЕНТАЛИТЕТ ВО КУСАТА ПРОЗА НА АНТОН ЧЕХОВ)	233
29. Корноглуб Е.В. - ОБРАЗ Л.Н. ТОЛСТОГО В ПОВЕСТИ ИОНА ДРУЦЭ «ВОЗВРАЩЕНИЕ НА КРУГИ СВОЯ»	240
30. Коробов-Латынцев Андрей - РУССКАЯ ФИЛОСОФИЯ О ВОЙНЕ И НА ВОЙНЕ	245
31. Костюченкова Наталья - МЕТАФОРИЧЕСКАЯ ОРИЕНТАЦИЯ В ОТНОШЕНИИ ГРАММАТИЧЕСКОГО ЯРУСА ЯЗЫКА (НА МАТЕРИАЛЕ РУССКОГО, АНГЛИЙСКОГО И НОРВЕЖСКОГО ЯЗЫКОВ)	257
32. Крикливец Елена - СТИЛЕВАЯ МОДИФИКАЦИЯ РЕАЛИСТИЧЕСКОЙ ПОВЕСТИ В РУССКОЙ И БЕЛОРУССКОЙ ЛИТЕРАТУРАХ ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ ХХ ВЕКА	263
33. Krsteva, Marija - FACT VS. FICTION: THE DOUBLING OF THE BIOGRAPHICAL SELF IN BIOFICTIONS ABOUT F.SCOTT FITZGERALD AND ERNEST HEMINGWAY	271
34. Кузмановска Драгана, Кирова Снежана, Иванова Бильана - МАКЕДОНСКИОТ ПРЕДЛОГ НА – КАМЕН НА СОПНУВАЊЕ КАЈ ИЗУЧУВАЧИТЕ НА ГЕРМАНСКИОТ И АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК	277
35. Кузнецова Татьяна - КУЛЬТУРА ЭТНОСА В ФИЛОСОФСКО-ЭСТЕТИЧЕСКОМ ОБРАЗОВАНИИ	287
36. Kyrchanoff Maksym - MODERNISM, FUTURISM AND AVANT-GARDE AS INTELLECTUAL MOTHERLANDS OF TRANSFORMATIONS IN CHUVASH IDENTITY IN THE POETRY OF GENNADIИ АИИ	295
37. Лазарев Андрей - «СЛАВЯНСКИЙ ВЕСТНИК» И МОСКОВСКИЙ СЛАВЯНСКИЙ СЪЕЗД (1867)	307
38. Леонтиќ Марија - ПОТЕКЛО НА ТУРСКАТА ЛЕКСЕМА (х)ане/(х)ана (hane) И НЕЈЗИНА АДАПТАЦИЈА ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК КАКО СУФИКС	313
39. Лапыгина Мария - ОПИСАНИЕ КОММУНИКАТИВНОГО ПОВЕДЕНИЯ СЕРБСКОГО И РУССКОГО НАРОДА В СТАНДАРТНЫХ КОММУНИКАТИВНЫХ СИТУАЦИЯХ	321
40. Lisjak Anton - TRAGOVI RAZVOJA SLAVENSKOG IDENTITETA U POVIJESNIM IZVORIMA SREDNJEGA VIJEKA	329

41. Майсюк Ольга - ОТЛИЧИТЕЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ГРАММАТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ РУССКОГО И ТУРКМЕНСКОГО ЯЗЫКОВ	341
42. Макаријоска Лилјана - ЛЕКСИЧКИОТ ПОДБОР ВО ПРОЗАТА НА ВЛАДО МАЛЕСКИ	349
43. Марковиќ Михајло, Новотни Соња – ЈАЗИЧНАТА ПОЛИТИКА НА РМ И ОДНОСОТ НА ИНСТИТУЦИИТЕ КОН МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК	359
44. Маролова Даринка, Ѓорѓиевска Ева - БИРГЕРОВАТА „ЛЕНОРЕ“ – ПАРАДИГМА ЗА НЕПРЕБОЛНА ЛЮБОВ	367
45. Меркулова Инна - ЛЕКСИКА МАКЕДОНСКОГО ЯЗЫКА НА ОБЩЕСЛАВЯНСКОМ ФОНЕ	373
46. Методијески Дејан, Голаков Костадин - МАКЕДОНИЈА КАКО ПОТЕНЦИЈАЛНА ДЕСТИНАЦИЈА ЗА РУСКИТЕ ТУРИСТИ	383
47. Михайлова Ирина - РОЛЬ ИНОЯЗЫЧНЫХ ВКРАПЛЕНИЙ В УСТАНОВЛЕНИИ ИНТЕРТЕКСТУАЛЬНЫХ СВЯЗЕЙ ПРОИЗВЕДЕНИЙ В.О. ПЕЛЕВИНА	393
48. Михайлова Елена, Чжоу Жуйгао - ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДА ПОЭТИЧЕСКИХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ С КИТАЙСКОГО ЯЗЫКА НА РУССКИЙ ЯЗЫК	399
49. Младеноски Ранко - ПОЕТСКИОТ ОРАТОРИУМ НА БЛАЖЕ КОНЕСКИ	409
50. Moretti Violeta - LATIN PROVERBS AS A TWO-WAY ROAD OF CULTURAL TRANSFER	419
51. Негријеска Надица – КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА НА МОЖНИОТ НАЧИН ВО ИТАЛИЈАНСКИОТ И МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК ВРЗ ПРИМЕРИ ЕКСЦЕРПИРАНИ ОД РОМАНОТ CANONE INVERSO ОД АВТОРОТ ПАОЛО МАУРЕНСИГ И ПРЕВОДОТ НА МАКЕДОНСКИ	427
52. Недјурмагомедов Георгиј - ДИДАКТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ УЧАЩИХСЯ СТАРШИХ КЛАССОВ	437
53. Новотни Соња, Марковиќ Михајло – КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА НА РАЗВОЈОТ НА ПОЛУВОКАЛИТЕ ВО ДВА ПАТЕРИЦИ СО МАКЕДОНСКА ЦРКОВНОСЛОВЕНСКА РЕДАКЦИЈА	445
54. Орлова Надежда - БИБЛЕЙСКОЕ ИМЯ В СЛАВЯНСКИХ ЯЗЫКАХ: АГАРЬ	455
55. Пасмарнова Валерия - ВИДЕО-КЕЙС КАК ФОРМА ОБУЧЕНИЯ НА СТЫКЕ ВЕБИНАРА И КЕЙС-ТЕХНОЛОГИИ	465
56. Петровска- Кузманова Катерина - „МАЈСТОРОТ И МАГАРИТА“ ОД М. БУЛГАКОВ НА СЦЕНАТА НА МАКЕДОНСКИОТ НАРОДЕН ТЕАТАР	473
57. Плахтиј Татьяна - РЕМИНИСЦЕНЦИИ КАК АКТУАЛИЗАТОРЫ НОВЫХ СМЫСЛОВ В ПЬЕСАХ УКРАИНСКОГО ДРАМАТУРГА XX СТОЛЕТИЯ НИКОЛАЯ КУЛИША	481
58. Пляскова Елена – ОТРАЖЕНИЕ НАРОДНОГО ЮМОРА В НЕМЕЦКИХ КОМПАРАТИВНЫХ ФРАЗЕОЛОГИЗМАХ	491
59. Pop Zarijeva Natalija, Iliev Krste - THE CONTRIBUTION OF “DRACULA UNTOLD” TO THE EVOLUTION OF BRAM STOKER’S DRACULA: A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE PROTAGONISTS	497
60. Попова Дарња - БЕЗУМНЫЙ МЕЧТАТЕЛЬ»: РЕЦЕПЦИЯ ЛИЧНОСТИ И ТВОРЧЕСТВА Э. ПО ВО ФРАНЦУЗСКОЙ ЛИТЕРАТУРНОЙ КРИТИКЕ ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ XIX – ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЫ XX ВВ.	505
61. Продановска-Попоска Весна - ПРЕГЛЕД НА МЕТОДИТЕ И ТЕХНИКИТЕ ПРИ ИЗУЧУВАЊЕТО НА СТРАНСКИ ЈАЗИК ВО ОДНОС НА ПРАВИЛНИОТ ИЗГОВОР	515
62. Розенфелд Марьяна - РЕЧЕВОЙ ЭТИКЕТ В ОБЩЕНИИ В СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЯХ	523

63.	Roitberg Natalia – THE STRUCTURE OF A LANGUAGE LESSON	531
64.	Росенко Н.И. - О НЕКОТОРЫХ НАПРАВЛЕННОСТЯХ ЭКОНОМИКО-ПРАВОВОЙ КУЛЬТУРЫ ЮРИСТА	539
65.	Ряполов Сергей Владимирович - ФИЛОСОФИЯ О. ФЕОФАНА (АВСЕНЕВА) В КОНТЕКСТЕ ВОРОНЕЖСКОГО ФИЛОСОФСКОГО ТЕКСТА	543
66.	Саломатина Мария - ЭССЕИСТИКА ПЕТРА ВАЙЛЯ, ИЛИ БЕСКОНЕЧНОЕ ПУТЕШЕСТВИЕ	551
67.	Симонова Светлана, Белоусов Арсений - К ВОПРОСУ ОБ ЭТИКО-ЭСТЕТИЧЕСКОМ СИНТЕЗЕ В ИКОНОПИСИ ВИЗАНТИИ И ДРЕВНЕЙ РУСИ	561
68.	Соловьев Дмитрий - СИСТЕМА КУРАТОРСТВА УНИВЕРСИТЕТОВ	569
69.	Стојановска-Стефанова Анета - КУЛТУРНИ ПРЕОБРАЗБИ КАЈ ДРЖАВИТЕ ВО УСЛОВИ НА ГЛОБАЛИЗАЦИЈА	573
70.	Тасевска Марица, Хаџи-Николова Адријана – АНГЛИЦИЗМИТЕ ВО ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК ВРЗ ПРИМЕРИ ОД СПИСАНИЈАТА „JOY“ и „WOMAN“	579
71.	Тернова Татјана - ОБРАЗ РЕВОЛУЦИИ В ЛИРИКЕ АНАТОЛИЈА МАРИЕНГОФА	591
72.	Тодорова Марија - УСВОЈУВАЊЕ НА ВТОР ЈАЗИК	597
73.	Тоевски Свето - АНТРОПОЛОШКАТА ЛИНГВИСТИКА ВО МАКЕДОНИЈА И НЕЈЗИНИОТ ПОГЛЕД НА ГАНЕ ТОДОРОВСКИ И ПЕТРЕ М.АНДРЕЕВСКИ 605	
74.	Тресцова С.В., Трощинская-Степушина Т.Е. - КЛАССИЧЕСКАЯ МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА В СОВРЕМЕННОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ	629
75.	Уланска Татјана – КОГНИТИВНИТЕ МЕХАНИЗМИ ПРИ ПРОЦЕСОТ НА ЗБОРООБРАЗУВАЊЕ ВО АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК	633
76.	Филошкина Светлана - ТЕЛЕСНЫЕ ОБРАЗЫ В РОМАНЕ М. ОНДАТЖЕ «АНГЛИЙСКИЙ ПАЦИЕНТ»	639
77.	Хайдер Джамил Джабер Альшинаинин - МЕЖДУНАРОДНЫЕ КУЛЬТУРНЫЕ СВЯЗИ ИРАКА В ЭПОХУ СОЦИОПОЛИТИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ	645
78.	Холина Дарья Александровна - ДВИЖУЩИЙСЯ СУБЪЕКТ В РАННЕЙ И ПОЗДНЕЙ ЛИРИКЕ У. Б. ЙЕЙТСА	651
79.	Цыганкова Яна - РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ ОБРАЗА ВАМПИРА В РОМАНАХ ЭНН РАЙС И ПОППИ З. БРАЙТ «ИНТЕРВЬЮ С ВАМПИРОМ» И «ПОТЕРЯННЫЕ ДУШИ»	659
80.	Чуносова Ирина - УЧЕБНАЯ МОТИВАЦИЯ КАК ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА	665
81.	Шутаров Васко - МЕЃУНАРОДНИ КУЛТУРНИ ВРСКИ ВО ВРЕМЕ НА СОЦИО-ПОЛИТИЧКИ ПРОМЕНИ	671

УДК: 2-174:39

**КУЛЬТУРНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ
НЕКРАСОВЦІВ-СТАРОВІРЦІ В ПОНИЗЗІ
УКРАЇНСЬКОГО ДУНАЮ: ІСТОРІЯ ТА СТАН
ЗБЕРЕЖЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
ПОЛІЕТНІЧНОСТІ
(НА МАТЕРІАЛИ ПОЛЬОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ)**

Ануфрієв Олег

кандидат історичних наук, доцент

**Національний музей народної архітектури та побуту України,
старший науковий співробітник науково-дослідного відділу
«Українське село 60- 70-х рр..XX століття»**

Анотація: В статті на етнографічних і фольклорних матеріалах аналізується стан збереження культурного насліддя росіян-старовірів в низов'ях Українського Придунав'я, відзначаються локальні прояви взаємодії культури з іншими народами (українцями, болгарами і др.)

Key words: rates, spiritual principles of folk culture, ceremonial folklore, ritual.

Українське Придунав'я є вельми цікавий район щодо вивчення проблеми функціонування національних культур, відбиває на собі складний процес взаємодії і взаємовпливу етнічних спільнот в районі, дає можливість простежити на рівні етносоціокультури проблему міжнаціональних відносин.

Етнокультурні ознаки національних спільнот розглядаються як:

1. Специфічні тільки для даної культури;
2. Асимільовані культурні запозичення, переосмислені в душі культурної традиції;
3. Явища, котрі характерні для багатьох етнічних культур.

Етнокультурний процес- це не тільки ідентифікація- віднесення людини до певної національності, але і його уявлення щодо свого народу, його характерних рис (національні стереотипи), культура, мова, територія мешкання історичного минулого тощо. Саме цей процес найбільш

інтенсивніше відбувається в етнічно змішаних районах, до яких в першу чергу належить Придунав'я.

Співіснування різних народів з усталеними парадигмами мислення і світосприйняття впродовж певного часу наклало відбиток на своєрідність цього району, визначило процес взаємодії більш інтенсивніше на етнокультурах народів цього краю.

Постійне співбуття етносів зумовило і певним чином визначило строкатість, нетотожність збереження етнічних архетипів в свідомості народів регіону, більше того, ускладнило процес закріплення етнічних ознак молоді.

Соціокультурні чинники району Придунав'я впродовж ХХ ст. все активніше впливали на етносоціокультурну свідомість людей, яка формувалась в умовах поліетнічного середовища.

Соціоетнокультурні дослідження, які проводились нами постійно, починаючи з 1990 р. до 2016 р., дали можливість прослідкувати динаміку етнічних індикаторів культури в повсякденному бутті людей району, визначити ті зміни, які намітились в міському та сільському середовищі і зокрема росіян-старовірів.

В нашому дослідженні важливо було зафіксувати не тільки наявність етнічних елементів в структурі самосвідомості, але і визначити те місце, котре респонденти відводять етнічності в загальній системі складових соціальної ідентифікації особистості.

Насамперед це відноситься до такої ситуації, коли незважаючи на суттєве зменшення певних ознак традиційної культури і зникнення їх із побуту сучасного життя, народи разом з тим виявили, у залежності від конкретного етносу, різний рівень збереження етнічного середовища, який, хоча і побіжно, але при потребі може поновити певний зв'язок з батьківщиною-автохтоном. В регіоні виокремлюється явна тенденція до закріплення архетипних етнодиференційованих ознак кожного етносу. Це пов'язано з тим, що активні спроби знищити традиційне середовище за допомогою злиття і вкоріння у свідомість хоч і спорідненого, але етнічно нетотожного народу, нових стереотипів буття і поведінки, виявили зовсім протилежні тенденції, які можна розглядати як захисну реакцію етнобуття народів регіону.

Історія поселення росіян в Придунав'я поділяється на два періоди. Перший з них кінець XVII-початок XVIII ст., другий- II пол.XVIII- і пол.XIX ст. першими поселенцями були бігли старовіри, котрі ховалися від переслідування православної церкви на околицях російської імперії. Оселялися в регіоні також і кріпаки, тікаючи від солдатчини і панів, учасники і селянських повстань, нащадки біглих стрільців. Треба відзначити, що це були невеликі групи переселенців котрі, як правило, розпоршувалися серед місцевих мешканців. Другий період найбільш чисельний, він був пов'язаний з історичною подією: приєднання до російської імперії Бессарабії у 1812 р. і бере свої витоки від донських

козаків, названих уподоблює цю місцевість, що було зумовлено і географічним розташуванням, певними історичними, економічними, політичними факторами. Історичні перипетії українських козаків і некрасівців склалися нелегко: спочатку старовіри і задунайські запорожці довгий час були на військовій службі у турецького султана і вели військові баталії проти російської імперії, пізніше не припинялися певні суперечки між собою. Головними причинами цих непорозумінь на нашу думку пов'язані з релігійною забарвленістю і суперечками на право вилову риби. Внаслідок цього запорожці захопили Верхній Дунаєць і більша частина некрасівців залишили пониззя Дунаю, переселившись на північ балканського узбережжя. Наслідки російсько-турецької війни були визначальними в долі старовірів, адже вони отримали дозвіл від російської імперії на поселення на лівому березі Дунаю. Некрасівці-старовіри оселились в місті Ізмаїл, с. Стара і Нова Некрасівка, с. Жебриянь, в молдавських селах Киргани і Кирхани /Кагульський район/. Місцеві жителі сьогодні активно використовують термін "липовани", який, на нашу думку, має таке пояснення.

1. Старовіри-послідовники вчення мономаха Філіппа, котрий не визнавав молитву за царя і таїнство шлюбу, називалися місцевим українським населенням пилипонами, яке впродовж століть змінило назву на "липовани".

2. Старовіри під час переслідувань ховались в липових лісах, звідси "липовани". Старовіри Придунав'я належать до білокриницької церкви, яка має несуттєві розбіжності між православною церквою. Різниця полягає насамперед в особливостях проведення служби, в активному використанні стародруків до ніконовських зразків. Церковна служба і релігійні обряди старовірів є більш тривким у часі, одяг священника має також свої особливості. Віруючий-старовір у церкві відчуває себе до якоїсь міри господарем молитви: співає не тільки клірос, а усі віруючі, всі учасники дії в церкві, старовіри відбивають обов'язкову кількість земних уклінів. Треба відзначити, що в старообрядській церкві мирянам завжди належала набагато більша роль, ніж у православної церкви, що при знайомстві особливо кидається в око /білокриницька церква визначає тільки ікони візантійського зразка/ суттєвою рисою старовірів українського гирла пониззя Дунаю є схильність віруючих до релігійної обрядовості, хоча релігійна догматика дуже рідко привертає увагу пересічних віруючих. Бог більшістю віруючих уявляється у вигляді "небесного судді і законодавця", що асоціюється з суворим законом, який необхідно усім послідовно і неупинно виконувати, адже більша частина глибоко віруючих старовірів сприймає все своє життя в якості безперервного продовження обряду. Красномовним є той факт, що віруючі старовіри дуже рідко звертаються до бога з якимись конкретними практичними проханнями. Всі вони вирішують свої проблеми самостійно, без втручання до цього бога, про химерне, поналюдське не думають взагалі. Належність до обряду, тобто

певна форма виявлення релігійності можна бачити у старовірів також і у відношенні до побутових потреб. У старовірів Придунав'я, наприклад, вважається зовсім неможливим залишати посуд відкритим: все повинно бути накрито і обов'язково з молитвою. Особливо при цьому робиться акцент на дію /чим накрито особливої ваги немає/. Важливо певною дією зупинити нечисту силу. В сім'ях старовірів нерідко можна побачити відро води накрите однією дошкою. Цікавим є також звичай у старовірів починати день, а також прийняття їжі миттям рук і обличчя /ця певна природна вимога у старовірів може бути замінена імітацією, бо важливою є сам процес дії, збереження форми. Характерною рисою старовірів Придунав'я є переконання в особистій винятковості, що дало росіянам сформувати міцність характеру старовірів, їх стійкість наполегливості, що нерідко приймає форму звичайної впертості. Ці чинники етнобуття старовірів Придунав'я можна вважати певними етноконсервантами, адже саме вони переносяться в іноумови, спонукали етнічну спільноту до збереження етнокультурного обличчя в поліетнічному іносередовищі, визначили стійку тенденцію до закріплення в свідомості людей архетипних уявлень. Релігійне архетипне мислення росіян-старовірів регіону настільки глибоко занурилося в підсвідомість людей, що вони, незважаючи на зміну соціокультурних реалій, визначають побут людей, їх психіку і діяльність, адже "архетип є фігурою, яка в процесі історії повторюється там де вільно проявляється творча енергія... /.../ Вони є в певній мірі... Психічними осадками незчисленних переживань подібного типу»[7,34]. Вони усереднюють мільйони індивідуальних досвідів, дають таким чином образну картину психічного життя важливим прошарком етнобуття старовірів Придунав'я є певні обрядодійства, присвячені певним подіям в житті людини /народження, передбачення долі весілля, смерть тощо/, а також зимова календарна звичаєвість, котра виявила стійку тенденцію до закріплення в свідомості людей, при відсутності розвинутої весняної, літньої, осінньої обрядовості. Це говорить про лише часткове збереження язичних уявлень; звичаїв в буденному житті старовірів Придунав'я. Звичайно, на це вплинуло спосіб життя пересічного старовіра, його залежність від релігійного мислення. Новорічні свята у старовірів тісно пов'язані з ідеєю колядування-проорокування добробуту на майбутнє, що є характерним для слов'ян взагалі і східних безпосередньо, та й і інші обрядові дійства, такі як новорічна ворожба, проводи зими тощо є істотним рудиментом стереотипів росіян-старовірів краю. В цьому процесі відчувається спорідненість і типовість цих явищ. Під час різдвяних свят молодь збирається невеличкими групами і ходить по вулиці від хати до хати, співає при цьому новорічні пісні-колядки. Важливий мотив колядки-конкретні побажання тому, кому співається колядка.

У хозяина вдома велись би жеребятки.
Велись би ребятки, велись би поросятки,

Велись би телятки, велись би козлятки,
Велись би ягнятки, велись би утятки
Велись би цыплятки.

с. Ст. Некрасівка

Кінцевий мотив колядки - вимога винагороди за добрі і щирі побажання. Знайшло відбиття в побуті старовірів сьогодні і дівоча ворожба, під час якої співають відповідно до дійства пісні, так звані в російському фольклорі "подблюдные песни". Майже повністю зберігся і обряд проводи зими в селищах росіян-старовірів, який зберігає основні компоненти цього обряду російського фольклору. Весільний обряд старовірів найбільш повно відбиває релігійні уявлення і стереотипи пересічних росіян. Згідно канону, наречений і наречена повинні бути цнотливими. Весілля відбувалося виключно восени - після збору врожаю. Спочатку про весілля домовляються батьки нареченого і нареченої, або молодий парубок із сватами відвідує будинок дівчини не менше як за місяць до весілля. Весілля відбувалося в два дні. Найбільш урочистий і важливий день в житті молодих неділя, який за старовинним звичаєм був розрахований для людей зрілого віку- сімейних похилих. Для молоді використовувалася субота - день прощання з юністю перед входженням до дорослого життя. Починався дівич-вечір в Придунав'ї в дві години дня. В окремій кімнаті стояв стіл, на ньому господарі розташовували гостинну /насіння, горіхи, печиво, вино/. Пізніше починається вечеря: картопляний соус. З правої руки дівчини сидить її краща подруга, зліва-сестра парубка. Під час гостини всі дівчата співають весільні пісні, крім нареченої, котра за звичаєм повинна в цей день бути особливо сумна. Пізніше дівчата залишають наречену і йдуть відвідувати будинок нареченого, по дорозі до якого співають пісні; після чого вони повертаються до нареченої, яка зустрічає їх на своєму подвір'ї.

Дівчата стають навкруги нареченої, котра прощається з дружкою, або з іншими і при цьому сумують і плачуть.

Кукуй кукушка не умолкайсь,
Немного тебе куковать

От Великого дня до Петра...

Після цього подальша дія, відбувається в кімнаті, куди приходять наречений з кількома хлопцями і подарунком /печиво, горіхи в хустці/. Дівчина зустрічає його, вітає і цілує. Дружка під час цього торгується з парубком, вимагає викуп. Парубок і дівчина залишаються в кімнаті, а всі інші виходять на двір, де танцюють і співають. "Дівич-вечір" закінчується тим, що наречена проводить нареченого у дворі. У неділю в першій половині дня мати дівчини сімейною іконою в руках благословляє молодих і всі йдуть до церкви. Після завершення обряду вінчання молодих зустрічають батьки парубка і також із своєю іконою. Святковий обід продовжується до кінця вечора /важливою рисою у весільному обряді слугує необхідність тримати хустку після вінчання нареченим і нареченою

під час повернення до хати парубка. Символізує єдність на все життя. Треба нагадати, що розірвання шлюбу навіть сьогодні в цих селах зустрічається дуже рідко, що говорить про певні залишки символічних стереотипів в свідомості людей пониззя Дунаю. Цікавим є у старовірів звичай "викупу за косу", який активно застосовується під час весільного дійства у неділю під час обіду. Наречений повинен викупити посаг нареченої. Подальші дії відбуваються в надвечір'я. /коли свати наливають вино в чотири стакани, підв'язують червоною стрічкою і ставлять на весільну таріль. Червоний колір символізує цнотливість дівчини/. Дарування молодих відбувається в понеділок, коли молоді на підводі відвідують помешкання своїх друзів і приймають подарунки. Цим дійством і закінчується весілля у старовірів Придунав'я. Особливої ваги старовіри краю надають народженню дитини і хрестинам. Для цього несли дитину до церкви. Священник наповнює водою купель, де і відбувається обряд хрещення. Вода повинна бути холодною, навіть зимою /вважалося, що немовля зігріває св. Дух/ після хрестин 3 дні не можна купати. Це робилося для того, щоб дитина була освячена св.Духом/ під час святкування уникали особливого галасу і пиятики/. Важливим в обрядовій пам'яті старовірів є поховальний обряд, який також забарвлений релігійною атрибутикою, виконання якої є обов'язковою і необхідною умовою в прийдешньому світі. Аналізуючи в цілому традиційну звичаєвість старовірів українського гирлу Подунав'я можна переконатися в тому, що вона всупереч різних етнічних процесів зберегла свою унікальність, впливає безпосередньо на етнобуття молодого покоління росіян.

Етнокультурне буття росіян у Придунав'ї позначене певними дисперсними розселеннями старовірів, в яких і сьогодні досить чітко простежується закріплення власних стереотипів поведінки, ментальності, конкретних звичаїв тощо.

Головне, як засвідчили певні етносоціологічні заміри, полягає у тому, що сьогодні міжетнічні та інтегративні процеси в регіоні сприяють створенню феномену інкультурації: засвоєнню психоетнічних та соціопобутових орієнтацій, психокультурних укладів та норм життя різних етносів Придунав'я, що позначається на модусі мислення цього середовища в цілому.

Література:

1. Державний архів Одеської області. – Ф. 1. Управління Новоросійського Бессарабського генерал-губернатора – Оп.248. – Спр.2771.-Арк. 6-8.
2. Державний архів Одеської області. – Ф. 252. Одеська контора іноземних поселенців Південного краю Росії. – Оп.1. – Спр.37,46,87,243.
3. Державний архів Одеської області. – Ф. 1. Управління Новоросійського Бессарабського генерал-губернатора – Оп.248. – Спр.2771.
4. Філіал ДАОО у м. Ізмаїлі. – Ф.56. Канцелярія Ізмаїльського градоначальника- - Спр.43, 48, 87.
5. Філіал ДАОО у м. Ізмаїлі. – Ф.93. Сільський приказ колонії Болград. – Спр.91.
6. Філіал ДАОО у м. Ізмаїлі. – Ф.136. - Ізмаїльський центральний карантин.- Спр.214.
7. Життя етносу: соціокультурні нариси. – К., 199